



**ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΕΝΔΟΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ  
Β΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ  
ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2023  
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ  
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)**

## 1<sup>ο</sup> ΚΕΙΜΕΝΟ

### Από το γνώθι σαυτόν... στο selfie εαυτόν

*Το ακόλουθο άρθρο, που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα Το Βήμα την 1η Δεκεμβρίου 2017, υπογράφει η φιλόλογος Σοφία Μαργαρίτη. Προσπελάστηκε στις 25 Μαρτίου 2022 στον ιστότοπο: <https://www.tovima.gr/2017/12/01/opinions/apo-to-gnwthi-sayton-sto-selfie-eayton> (για τις ανάγκες της εξέτασης έχει ελαφρά διασκευαστεί)*

Διανύουμε την εποχή της επανάστασης των ΜΜΕ, του διαδικτύου και της αλματώδους εξέλιξης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, με τα οποία κονιορτοποιήθηκαν οι αποστάσεις και ανοίχτηκαν οι λεωφόροι της επικοινωνίας. Παρόλα αυτά, η ανθρώπινη ψυχή έχει αλωθεί από την ανυπέβλητη μοναξιά, που έχει λάβει διαστάσεις επιδημίας, σε όλες τις ηλικίες, με ελάχιστες συνειδητές ενδείξεις, με απρόβλεπτες και με γεωμετρική πρόοδο αυξανόμενες συνέπειες. Αφήσαμε πίσω μας ανεπιστρεπτή την εποχή που το σκάγαμε από το σπίτι, για να συναντήσουμε φίλους, που ακούγαμε τα προβλήματά τους, λέγαμε τα δικά μας, τσακωνόμασταν και φιλιώναμε και οι παρατηρήσεις τους μάς έσπρωχναν τόσο στην αυτογνωσία, όσο και στην ετερο-γνωσία. Και αυτό ήταν το νόημα της ζωής. Μετά ήρθε ... η ψηφιακή τεχνολογία.

Τα πάντα έγιναν αντικείμενο ηλεκτρονικής επεξεργασίας. Το γραφικό κοινωνικό σχόλιο (κοινώς λεγόμενο υποτιμητικά κουτσομπολιό) ψηφιοποιήθηκε με επιτυχία: οι ενδιαφερόμενοι δεν σιγομουρμουρίζουν πού πήγε ο ένας και τι έκανε ο άλλος, γιατί υπάρχει το check in με το οποίο κοινοποιούνται ο χώρος, ο χρόνος και τα πρόσωπα. Δεν υπάρχουν διαφωνίες, επιδοκιμασίες και κατακραυγές των γειτόνων, υπάρχουν τα emotions· ούτε ο γόνιμος κατά πρόσωπο διάλογος, γιατί έχει αντικατασταθεί από τα σχόλια κάτω από επιλεγμένες αναρτήσεις με το εκσυγχρονισμένο (και αλλοιωμένο) γλωσσικό κώδικα. Όσο για τα μυστικά... παραμένουν μυστικά και γράφονται inbox.

Με αυτά τα δεδομένα γίνεται αντιληπτό ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αποτελούν ηλεκτρονική παρωδία της ανθρώπινης επαφής, με κύριο χαρακτηριστικό την ψηφιοποίηση των συναισθημάτων και την τεχνολογική αλλοίωση των διαπροσωπικών σχέσεων. Η κοινωνικοποίηση μεταλλάχτηκε σε «κοινοποίηση» και απελπισμένη ψευδαίσθηση κοινωνικής αποδοχής, με επίπλαστο συναίσθημα προσωπικής αναγνώρισης και αξίας. Σε αυτό το πλαίσιο κάθε χρήστης κατασκευάζει επιμελώς το προσωπικό του προφίλ, με άλμπουμ επιλεγμένων φωτογραφιών και αυτοφωτογραφίσεων (selfie), με προσωπικές πόζες- μιμητικές καρικατούρες

προβαλλόμενων προτύπων – προφίλ ή ολόσωμες, σε ποικίλες στάσεις, παραστάσεις και διαστάσεις, όλες φτιασιδωμένες με υπερούγχρονα προγράμματα ηλεκτρονικής επεξεργασίας εικόνας. Απώτερος στόχος η ωραιοποίηση, η αποδοχή, η επίδειξη πλούτου, η προσέλκυση συντρόφου, η απόκτηση φήμης, η επιβεβαίωση.

Αποτελεί θλιβερή διαπίστωση ότι με τις selfie αποκαλύπτουμε στους άλλους τη μοναξιά μας. Όσο περισσότερο φτιάξιμο, στήσιμο, στυλιζάρισμα, τόσο βαθύτερη η μοναξιά. Η αυτοφωτογράφιση ως διαδικασία είναι μοναχική: τραβάς φωτογραφία μόνος σου, τον εαυτό σου, δεν υπάρχει κάποιος άλλος να το κάνει για εσένα. Πάνε οι εποχές που παρακαλούσαμε έναν περαστικό, για να μας βγάλει φωτογραφία. Αυτό ήταν μια ανθρώπινη επαφή, μια επικοινωνία, μια αφορμή για κουβέντα, προκαλούσε ένα χαμόγελο αμηχανίας, ένα στιγμιαίο αίσθημα συστολής, ένα φευγαλέο κοκκίνισμα στα μάγουλα. Με τη selfie απαλλασσόμαστε από τον «μεσάζοντα», χαμογελάμε μηχανικά και υποκριτικά στην κάμερα του κινητού, στην άκρη του χεριού μας (ή του σελφοκόνταρου). Ανησυχητικό δεν είναι αυτό το τέντωμα του χεριού, ως προέκταση του μοναδικού εαυτού μας, το χαμόγελο προς τον εαυτό μας, η παντελής απουσία του Άλλου; Και μετά την ανάρτηση στο προφίλ αρχίζει η αγωνιώδης αναμονή για τη συγκέντρωση των like, ως ψηφιοποιημένης έγκρισης, υποστήριξης, επιδοκιμασίας και αποδοχής. [...]

Από το «γνώθι σαυτόν» του αρχαίου ελληνικού κόσμου, με όχημα την τεχνολογία και με ιλιγγιώδη ταχύτητα οδηγηθήκαμε στο selfie εαυτόν και στραγγίσαμε τον εσωτερικό μας κόσμο από καθετί γόνιμο και ουσιαστικό, γιγαντώνοντας τον ατομικισμό και αφήνοντας ατροφική την κοινωνικότητά μας.

Και τώρα τι κάνουμε;

## 2° ΚΕΙΜΕΝΟ

---

### «Ο Φωτογράφος»

Σ' αυτήν εδώ τη γειτονιά, σ' αυτά εδώ τα μέρη  
ο φωτογράφος θα 'πρεπε να ήτανε ξεφτέρι  
Να 'ταν τεχνίτης, μερακλής κι απ' ομορφιά να ξέρει

Σ' αυτήν εδώ τη γειτονιά ας ήμουν φωτογράφος  
Να υπηρετώ την ομορφιά με τέχνη και με πάθος

Να 'ρχοντ' ομορφοκόριτσα και λαϊκές παρέες  
να παίρνουν πόζες όμορφες, καμαρωτές κι ωραίες  
για εικοσιτετράωρες και εβδομαδιαίες

Ντίνος Χριστιανόπουλος

## ΘΕΜΑ Α

---

**A1.** Ποιους κινδύνους διαβλέπει η συντάκτρια του 1<sup>ου</sup> ΚΕΙΜΕΝΟΥ από τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας; Απάντησε σε 50-70 λέξεις.

**Μονάδες 10**

**A2.** Στην 1<sup>η</sup> παράγραφο του 1<sup>ου</sup> ΚΕΙΜΕΝΟΥ η συγγραφέας αξιοποιεί την τεχνική της αντίθεσης. Ποια είναι τα νοήματα που αντιθέτει (μονάδες 6) και ποιος ο σκοπός αυτής της επιλογής, κατά τη γνώμη σου; (μονάδες 4)

**Μονάδες 10**

**A3.** Να σχολιάσεις τον τίτλο του 1<sup>ου</sup> ΚΕΙΜΕΝΟΥ ως προς την επιλογή των λέξεων (μονάδες 6) και ως προς την επιλογή της στίξης (μονάδες 4). Ποιο είναι το επικοινωνιακό αποτέλεσμα που επιτυγχάνει η συντάκτρια του κειμένου με αυτές τις επιλογές της (μονάδες 5);

**Μονάδες 15**

## **ΘΕΜΑ Β**

---

**B1.** Στην εποχή του διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης, το σώμα μας είναι μονίμως συνδεδεμένο με ένα μηχάνημα και η επικοινωνία με τον άλλο περνάει μέσω αυτού και, μάλιστα, μέσω της απεικόνισης της εικόνας μας ή με ένα λόγο όλο και περισσότερο φτωχά κωδικοποιημένο. Σε ημερίδα του σχολείου σας με θέμα «νέοι και μέσα κοινωνικής δικτύωσης» εκφωνείς ομιλία (350-400 λέξεις), στην οποία αναλύεις τους λόγους που εξηγούν την προσκόλληση των νέων στα κοινωνικά δίκτυα και στη συνέχεια επισημαίνεις τους κινδύνους που προκύπτουν από τη μανία της αυτοφωτογράφισης.

**Μονάδες 30**

## **ΘΕΜΑ Γ**

---

**Γ1.** Το ποίημα (2<sup>ο</sup> ΚΕΙΜΕΝΟ) έχει στοιχεία και της παραδοσιακής και της μοντέρνας ποίησης. Να αναφέρεις δύο στοιχεία της παραδοσιακής και δύο στοιχεία της μοντέρνας ποίησης. Να τεκμηριώσεις την απάντησή σου με κειμενικές αναφορές.

**Μονάδες 20**

## **ΘΕΜΑ Δ**

---

Σε 100-150 λέξεις να αναπτύξεις τα συναισθήματα που σου προκαλεί το ποίημα του Ντίνου Χριστιανόπουλου; Ποιες λέξεις ή στίχοι σε ενέπνευσαν, ώστε να έχεις αυτά τα συναισθήματα;

**Μονάδες 15**